

Szalóky Károly

Arcok és terek

Betekintés egy magángyűjteménybe

Karvalits Ferenc – aki a bankszakmában szerzett magának nevet – többévi vajúadás után, tavaly nyáron érezte először, hogy az addig már élénk érdeklődést mutató szűkebb és tágabb (rokoni, baráti) körnek is be kell mutatnia szépen gyarapodó (mű)gyűjteményét. Az egyik budapesti galériában rendezett bemutató kifejezetten jól sikerült.

A bennfentes közönség fel is vonult: volt, akit a gyűjtemény kialakításában vagy bemutatásában vállalt szerep tett boldoggá, volt, akit az összhatás ereje lepett meg, s volt olyan is, akit a csodálkozás szögezett padlóhoz. Mindez a sokoldalúan megnyilatkozó siker arra készítette a gyűjtemény birtokosát, hogy a bemutatkozást folytatni kell, s ebből nem maradhat ki szülővárosa sem, ahol mégis csak számos (gyerekkori) barát, ismerős lehet kíváncsi rá. Így került gyűjteményéből egy jeles válogatás ide, a zalaegerszegi Gönczi Galériába.

A galériás általában nem szívesen nyit meg a saját galériáján kívül kiállítást.

Talán ez érthető. Azon-

ban ebben az esetben egészen más a helyzet; ugyanis én voltam a „felbujtó”, hogy „kortárműveketgyűjtenikell”, Karvalits Ferenc esetében pedig meghallgatásra találtam. (Bizonyára mindez találkozott belső hajlamával és igényével.)

No, de, némileg tárgyilagosabban, hadd térjek rá a kezdetekre.

A kezdő közgazdász a kilencvenes évek elején tért be a Várfok Galériába, ahonnan többszöri látogatás és sok-sok beszélgetés után, szaknyelven szólva egy sokszorosított grafikai eljárással készült, azaz szitanyomattal távozott. Ahogy ilyenkor lenni szokott, arról is hosszasan magyaráztam, hogy a kortárs művekkel való kapcsolattartás alapja valamiféle tartós viszony, ami mindenkiben kialakulhat bármilyen mű iránt, csak egy kicsit érdeklődőnek

és nyitottnak kell lennie. Azt sem titkoltam: a kiállításokat – mint forprofit galéria – nem csak a gyönyörködtetés végett, hanem az eladás miatt is rendezem. Pontosabban, nem a képeket árulom, hanem egy szemléletet, ami már magában hordozza az imént említett viszonyt is, s ami természetesen egy új tulajdonviszony létrejöttében tárgyasul.

Ahogy mindenki mást, őt is figyelmeztettem az ebből következő folyamodványokra. Figyelmeztettem, a gyűjtés olyan szenvedélybetegség, amiből soha nem lehet kigyógyulni, egyre súlyosabbá válik, hat környezetünkre, átalakítja világlátásunkat, befolyásolja gondolatainkat.

Idén lesz tíz éve, hogy biztatásom meghallgatásra talált, s a gyűjtőszendély első komoly megnyilvánulásaként Kar-

valits Ferenc megvásárolta El Kazovszkij fajsúlyos művét, az Emlékmű című olajfestményt.

Innentől kezdve tudatosan és a galériák szerepét felismerve, korrekt módon hozta létre gyűjteményét. Idővel bátran átlépett az első lökést adó galéria képzeletbeli kerítésén, és ellátogatott más galériákba is, de mindezt oly módon tette, hogy nem maradt hűtlen a Várfok Galériához. Folyamatosan képezte magát ezen a téren, megismerkedett a kitűnő kortárs művészekkel, külföldi művészeti vásárookra járt, s ha tehette, igyekezett azokról is elhozni azt, ami – úgy érezte -, gyűjteményéből még hiány-

zott. A galériás számára nincs nagyobb dicséret, mint ha a gyűjtő – igaz, hozzá közel álló gyűjtő – az ilyen vásáron ugyanazon művésztől vásárol, mint akitől a galériás is vásárolna. Legutóbb így gazdagította a gyűjteményt Loretta Lux és Désirée Dolron egy-egy munkája.

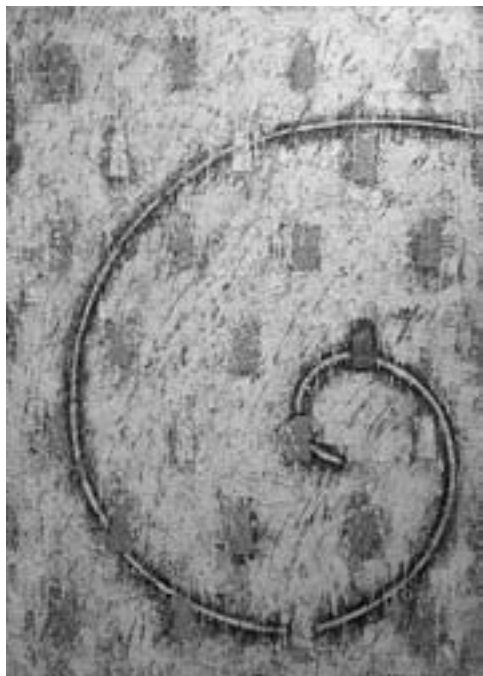
Felismerte, hogy a gyűjtés nem pusztán magának való szenvedély, hiszen a szobánk falán található mű hatását, élményét többszörösen is kiélvezzük; a környezetünkben élő műtárgy

hatása megszinesíti mindennapjainkat, s ma már az is nyilvánvaló, hogy a minőségi kortárs művek vásárlása – még ha hosszú távon is -, de befektetési tevékenységként sem elhanyagolható.

Az elismert bankszakember (akit az év elején neveztek ki a Nemzeti Bank elnökhelyettesének) viselkedése példa lehet

Csiszér Zsuzsi: Réten

Mulasics László: Baljós feljegyzés

Fehér László: Hajókikötőben

Enteriőr a kiállításról

mindazok számára, akik csak távolról, valamiféle elfogultsággal szemlélik ezt az izgalmas világot. Ma már számos magángyűjtemény kerül közszemlére, akár állandó formában, a befogadó város kulturális életét és kínálatát pozitívan befolyásolva.

A zalaegerszegi tárlat – mint már említettük – csak egy részletet, tematikus válogatást mutat be a kollekciónból, a gyűjtő elképzelése alapján, Arcok és terek címmel. Olyan gyűjteményről van szó, amelyet a változatosság jellemez. Spengler Katalin írja az első kiállítás katalógusában: (Karvalits Ferenc) „Választásai nem kötődnek stílusokhoz, irányzatokhoz, éppen a sokszínűség, a világ megközelítésének többféle lehetősége vonzza. A geometrikus absztrakt festészet racionális, fegyelmezett, strukturált világa épp oly közel áll hozzá, mint a figuratív, álom- vagy filmidézetszerű képek, illetve fotó alapú festmények.”

Így ezen a kiállításon szerepelhetnek az általam „kikerülhetetlennek” nevezett Iparterv, vagy az „új szenzibilitás”, illetve a MA egy-egy meghatározó művésze, mint Bak Imre,

El Kazovszkij, Birkás Ákos, Mulasics László, Fehér László, Szotyori László, Szűcs Attila vagy Baranyai Levente. A váltalt témához kapcsolódóan Méhes Lóránt, Gyenis Tibor, Jokesz Antal, Csörgő Attila és Szabó Dezső sem hiányozhatott innen, a gyűjtemény fontos szeleteként. Csurka Eszter, Csiszér Zsuzsi, Eperjesi Ágnes, vagy a legfiatalabb művész, Mojzer Zsuzsa erősíti a kiállított anyagot.

A koncepció világos: vannak itt terek, külsők és belsők, no, meg arcok, szép számmal. A nézőt a „jelenidejűség élménye” érinti meg, megérezve, hogy lehetséges az „átváltozás”, a köznapi dimenzióból a legközségebb témák, helyzetek, alakok – a művészi eszközök, kifejezőmód által – a maradandóság szférájába lendülnek át. Csábító, vonzó képi világot teremtve. Engedjünk hát a csábításnak!

(Szövegünk a 2007. január 19-i megnyitón elhangzott gondolatok írott változata.)

Enteriőr a kiállításról